

VÁRALJA FELJÖVŐBEN

SZEMLÉLETFORMÁLÓ KIADVÁNY

KAPCSOLAT:

Siklós Város Önkormányzata
7800 Siklós, Kossuth tér 1.
+36 72 579-501
varoshaza@siklos.hu

SI-K(H)ER PONT Közösségi Ház
7800 Siklós, Váralja u. 28.

**VÁRALJA
FELJÖVŐBEN**

TOP-5.2.1-15-BA1-2016-00003

„Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Siklós - Váralja szegregátum társadalmi, gazdasági integrációja érdekében”

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÉT VILÁG KÖZÖTT...

Dr. Orsós Zsuzsanna bevezető gondolatai

Dr. Orsós Zsuzsanna, egyetemi adjunktus
Az MTA első roma PhD ösztöndíjasa

Messziről jöttem – nem kilométerekben mérve, hanem más értelemben. Más szocializációban nőttem fel. Már kisgyerekkorban éreztem, hogy másként szeretném az életemet élni. Ezért tanultam. Nem volt könnyű, mert anyukám írni, olvasni sem tudott. Nem tudott segíteni, ha valahol elakadtam. Ezért jobban figyeltem, és megtanultam, hogy csak magamra számíthatok. Mikor nagyobb lettem és kikerültem a családi fészekből, nem csak a tanulnivalót tanultam meg, hanem viselkedési mintákat is, amikkel korábban nem találkoztam. Ezért jobban viselkedtem, de volt pár álmatlan éjszakám... Mikor felnőttem és elkezdtem dolgozni, már belém égett, hogy mindig többet és jobban kell...

Ma már sok közegben vagyok járatos, és sajnós azt látom, hogy napjainkban az emberekben sokkal több az idegengyűlölet, mint jó pár évvel ezelőtt, fiatalkoromban volt. Ezért még ma is vannak álmatlan éjszakáim. Látom a barna bőrű kisgyerekeket, akiknek – hasonlóan, mint annak idején nekem is – szükségük lenne olyan emberekre, akik elfogadják őket. Az elfogadás az alapja a kölcsönös változásnak. Mindenki tanulhat a másiktól valamit. A megelőlegezett bizalom a legnagyobb dolog, amit adhat az ember a másiknak. Szárnyakat adhat a változáshoz. Ne ítélkezzünk a másik felett! Ha valaki valamit nem tud, vagy rosszul viselkedik, ez éppen egy olyan dolog, amit meg lehet változtatni. És meg is kell változtatni. Sokan nem tudják, talán nem is sejtik, hogy milyen körülmények között nőnek fel ezek a gyerekek. Ne a felelőst keressük, hogy kinek a hibája, hogy ilyen körülmények jutottak egyeseknek! Próbáljunk inkább összefogni, hogy egyszer legyen már másképp!

Ne a levetett ruháinkat adjuk oda a jószándék jeléül! Sok gyerek kitörőlegesen hordozza magában a bélyeget, hogy ő úgysem jó. Hitessük el velük az ellenkezőjét, és látni fogjuk, hogy a hegyeket is képesek lesznek megmozdítani cserébe. Adjunk egy részt önmagunkból, engedjük, hogy tanulhassanak tőlünk a szegényebbek, adjunk esélyt arra, hogy ezek a barna gyerekek egyenlőnek érezzék magukat.

Gondolataimat egy Lao-ce idézettel zárom. Sokan elhárítjuk maguktól a felelősséget, pedig a környezetünkben végbemenő változásokért – így a diszkrimináció és a rasszizmus beláthatatlan következményeiért is – így vagy úgy mindenki felelős.

„Nemcsak azért vagyunk felelősek, amit teszünk, hanem azért is, amit nem teszünk.”

A jelen kiadványnak az a célja, hogy képekkel, gondolatokkal elősegítse az antidiszkriminációt és társadalmi befogadást, bemutatva az eddig megvalósult törekvéseket a projektünkön belül és kívül. A Váralja feljövőben szlogen is arra hivatott, hogy ez a projekt kiemelt példája legyen a befogadásnak, a sikeres integrációnak és antidiszkriminációnak.

MIT JELENTENEK EZEK A FOGALMAK?

Az **előítélet** valakivel szemben érzett, idegenkedő vagy ellenséges attitűd, mely csupán abból ered, hogy az illető egy adott csoporthoz tartozik, s mivel mi e csoporthoz negatív tulajdonságokat társítunk, azokkal ezt a személyt is felruházzuk. Az előítélet pusztán tudati állapot, a diszkrimináció viszont már olyan magatartás, amely cselekvésben nyilvánul meg; ezáltal helytelenül minősít és kezel embereket csak azért, mert azok egy adott társadalmi csoporthoz tartoznak.

Az egyenlő bánásmódon alapuló **antidiszkrimináció** épp az ellentéte az előbbieknak. Akkor nyilvánul meg, amikor egy adott csoporthoz tartozó közösséggel előítéletektől mentes, vagy már érzékenyített társadalmi réteg találkozik.

Létezik **pozitív diszkrimináció** is, ami az adott társadalmi csoportot előnyben részesítő jogi vagy egyéb adminisztratív megkülönböztetést jelent. Előfordul, bár nem kizárólagosan, hogy a pozitív diszkriminációra e közösség hátrányos helyzete szolgál indokként.

A **szegregáció** az a jelenség, amikor egy-egy településen erősen elkülönül egymástól a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye. Ez az elkülönítés a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel is összefügg. Siklóson a szóbanforgó szegregátum a vár és a termálfürdő között fekvő terület, melynek lakói jellemzően roma nemzetiségűek.

Az **integráció** lényege a beilleszkedés, beillesztés. A projektünkre vonatkoztatva a roma kisebbség társadalmi beilleszkedését, a beilleszkedésének elősegítését értjük ez alatt. Ennek támogatására egyenlő jogokat és lehetőségeket teremtünk a váraljai lakosok számára, bízva abban, hogy javítjuk az életlehetőségeiket. A sikeres integráció kizárólag befogadó, szolidáris társadalmi modellben jöhet létre.

Ajtódísz a Si-k(h)er Pont
Közösségi Házban

A CIGÁNYSÁG HELYZETE, SZŰKÍTVE A SIKLÓSI VÁRALJA UTCÁBAN ÉLŐKRE – TÉNYEK, ELŐÍTÉLETEK, ESÉLYEGYENLŐSÉG KÉRDÉSE

Magyarországon a legnagyobb számú etnikai kisebbség a cigányság. A cigány kisebbség tagjai általában hátrányosabb helyzetűek, mint a többségi társadalomhoz tartozók. A dél-baranyai településeken élő lakosság egy része is hátrányos helyzetű és/vagy roma származású. Számukra problémát jelent az alacsony iskolázottság, a munkanélküliség, a pénztelenség, ami sajnos sokszor erőszakossághoz és bűnözéshez is vezethet. Amiatt pedig ellenérzés alakulhat ki a romákkal szemben. Az országos tendencia Siklóson, a Váralja utcában élő cigány lakosság körében is megfigyelhető egyes vonatkozásokban.

Elmondható azonban az is, hogy a környék a bűncselekmények számát illetően nem fertőzöttebb, mint Siklós más részei.

Ahogy szerte Magyarországon, úgy Siklóson is fontos kérdés a cigányság társadalmi helyzete, az integrálásukra tett törekvések. Ezek között szerepel az is, hogy segítsük őket, hiszen ha közülük akár csak egyvalaki ki tud törni, az hat a családjára, a gyermekeire és a tágabb környezetére is. Az integráció egyik legfontosabb eszköze az oktatás, a továbbképzés lehet. Mivel ez köztudott tény, ebből kifolyólag manapság egyre többen szereznek középfokú végzettséget (érettségit, szakmát), illetve folytatnak akár felsőfokú tanulmányokat is. A Váraljában élőknek is esélyt kell adni arra, hogy részt vegyenek a különböző felzárkózást elősegítő, szemléletformáló programokon, képzéseken. Ezen törekvések mind a város, mind pedig a teljes siklósi lakosság számára ugyancsak pozitív változást eredményezhetnek.

Családi Nap a Váralja utcában

SZEMLELETFORMÁLÓ ELEMOK A VÁRALJA PROJEKTBEN

Váralja utcai lakosok látogatása a Siklósi Várban
a Napraforgó Workshop keretében

A projekt során számos olyan program valósul meg, amely nyíltan hozzájárul a társadalmi befogadás elősegítéséhez, a Váraljában élők elfogadásához. A programok közösségfejlesztő, egészségfejlesztő és közbiztonságfejlesztő területen bontakoznak ki. A közösségfejlesztő programok során Leecsó Klubok, Nyitott Udvar alkotóműhely, Virágzó Váralja utca- és kertszépítő program, RomaPage roma hagyományokat, szokásokat ápoló, hiedelmeket bemutató és elosztató foglalkozások valósulnak meg. A felsorolt programok hasznosak a közösség számára, mert tudásmegosztást, lakókörnyezet-szépítés foglalnak magukban, kívülről nézve pedig egy aktív közösség formálódik ezen alkalmakon. Ráadásul a rendezvényeken készített termékek (cigánykemence, lekvárok, székpárna, kosarak stb.) autentikus darabjai a cigány hagyományoknak.

A **RomaPage** program elismert és neves roma származású embereket is bemutat (dr. Orsós Zsuzsanna rákkutatót, Drávafalvi Mercédes urban sketchers stílusban alkotó művészt), ezáltal aktívan hozzájárul ahhoz, hogy Siklós többségi társadalomhoz tartozó lakosai el- és befogadják roma társaikat. A projektben váraljai képkiallításra is sor kerül: a váraljai

utca- és életképekből fénykép- és grafikai tárlat lesz látható a siklósi művelődési házban.

A projekt keretében a siklósiak számára **Érzékenyítő, attitűdformáló tréningeket** is szervezünk, melynek folyamán a résztvevők kis létszámú csoportokban foglalkoznak magyar-roma kérdésekkel. E programelem célja a közös gondolkodás elősegítése a társadalmi elfogadottság érdekében. A tréningekre a szegregátumban élők egy részének integrált környezetbe költözése miatt van szükség.

A **Napraforgó workshopok** ugyancsak fontos szerepet játszanak a szemléletformálásban, mivel ezen keretek között siklósi lakosok ismerkedhetnek meg a tervezett fejlesztésekkel a Váralja utcában és az új lakóhelyszíneken is. Ezen alkalmak fő célja az integráció előkészítése, a befogadás támogatása és antidiszkrimináció érvényesítése.

A közbiztonságfejlesztő programok közé tartozik a **Police Klub** és a **Szülők Akadémiája**, melyek keretében a Siklósi Rendőrkapitányság munkatársai tartanak workshopot a Váralja utcai lakosoknak, s ilyenkor teret adnak e közösséget érintő valamennyi kérdésnek. A workshopok célja a bűnmegelőzés, a közbiztonság erősítése, továbbá az, hogy a résztvevők elsajátítsák a társadalmi integrációhoz szükséges normákat.

Police Klub a kábítószerhasználatról

ANTIDISZKRIMINÁCIÓS TÖREKVÉSEK A SIKLÓSI RENDŐRKAPITÁNYSÁG MUNKÁJÁBAN

Részegszemüveg és drogszemüveg kipróbálása játékos formában a Szülők akadémiája workshop keretében

A rendőrség a roma kisebbség kapcsolatrendszerének megóvása, továbbfejlesztése, az együttműködés hatékonyabbá tétele érdekében 2011-ben utasítást adott ki, amelynek célja a roma kisebbséggel való konfliktus- és előítéletmentes viszony megteremtése. Ebben azóta is kiemelt figyelmet fordítanak a bűnmegelőzésre, az áldozattá, bűnelkövetővé, illetve szenvedélybeteggé válás elkerülésére, valamint az ismeretterjesztő kommunikációra. Ezen feladatok ellátására a Siklósi Rendőrkapitányság kapcsolattartó személyt jelölt ki. Ő az adott rendőri szervezet képviseli a kisebbségi összejöveteleken, fórumokon, rendezvényeken, továbbá részt vesz bűn- és balesetmegelőzési programok megszervezésében, lebonyolításában is.

A Váralja projekt keretén belül a Police Klubok és a Szülők Akadémiája során a Siklósi Rendőrkapitányság két munkatársa jár ki rendszeresen a Váralja utcában élőkhöz rendőrségi workshopokat tartani. Olyankor a

következő témák kerülnek napirendre, mint pl. a bűnmegelőzés, a kábítószerhasználat következményei, a szülői felelősség, a párkapcsolaton belüli erőszak, közbiztonsági kérdések, az uzsora bűncselekmények, a jogtudatosság erősítése, a rendőrség és roma nemzetiség közötti konfliktushelyzetek megelőzése, továbbá az áldozattá, illetve bűnelkövetővé válás kérdésköre.

E workshopok azért is különösen hasznosak, mert a segítségükkel közvetlen kapcsolat alakult ki a Váralja utcai lakosok és a rendőrök között. A résztvevőktől a problémáikkal kapcsolatban minden alkalommal nagyszámú kérdés érkezik a rendőrökhöz, például tanácsot kérnek, hogy bizonyos helyzetekben (internetes és telefonos csalások stb.) hová fordulhatnak segítségért. Összefoglalva e workshopok, a személyes találkozók, kapcsolattartások fontos szerepet játszanak abban, hogy helyi szinten lebontsák a felszínesen általánosító véleményeket a rendőrök és a roma lakosság között.

Váralja utca virágosítása
a Virágzó Váralja program keretében ▶

